

zidna sipa, še bolje pa kaže v takih vrtilih saditi le hruške, češplje in slive, ne pa jablan in črešenj.

Primeri se pa tudi večkrat, da je spodnja zemlja, v kateri stoje drevesa, že popolnoma izsesana in da drevju pomanjkuje hrane in zemeljske moči. Tu pomaga razen močnega obrezavanja in trebljenja dreves gnojitev spodnje zemlje. Za to pa je najboljši gnoj iz greznic in smradotokov, kateremu se primeša še lesni pepel. Gnoj se mora stanjšati z vodo in ta zmes se poleti vliva v luknje blizu drevesa, najbolje meseca julija in avgusta. Luknje se napravijo pol metra globoke in vanje se vlije potem pol škropilnice takega gnoja in se dopolni z vodo. Tri luknje zadoščajo za eno drevo.

Poučni in zabavni del.

Minka.

Novela. — Spisal Rostoslav Vasilič.

I.

Gospod Morgač se je razburjeno peljal na elegantnem, lahkem kolesu. Droben prah je legal za njim nazaj na cesto, na kateri so se poznali tanki kolesni sledovi. Zavil je iz slabe, razvite ceste na stransko peščeno pešpot, še dvakrat, trikrat dobro pognal, potem pritisnil na zavoro, kakor bi trenil, skočil s kolesa in se izgubil v dvonadstropni, novozidani hiši.

Čez dobrih pet minut je prišel zopet iz hiše belo preoblečen. Na desnici je peljal kolo, na levici pa ga je spremljala izvanredno vesela mati, že kakih pet let vdovska samica. „Pozdravi . . . povej . . . veš in veš . . .“ je izustila brezštevilnokrat. Kazaje na štirivoglato, belo, a z zlatom obrobljeno škatljico, ki je bila pritrjena na kolo, je priročevala sinu največjo pozornost.

„Če jo izgubiš, jaz ne bom plačevala!“

Te besede je izgovorila tako resno in tako odločno, da bi vsakdo mislil, da ima pred seboj največjo skopuhinjo, kar pa ta ni bila, dasi tudi je bila strašansko varčna. Prejšni dan je dobila od sestre pismo iz vasice šest ur peš hoda od Ljubljane oddaljene. To, kar je brala, se ji je zdelo sprva nevrjetno, a kmalu je prišla do pravega spoznanja in vse ji je bilo jasno, ko beli dan.

Sestra ji je namreč poročala, da je dobila sinka. Ob enem pa jo je prosila, naj ji preje ko mogoče pošlje krstno oblačilce za njenega novorojenčka. Pristavila je, da je mogoče, da ima ona še kaj tacega shranjenega, zato naj ji pošlje ali to, kar ima ona, ali pa naj kupi vse popolnoma novo. Že pred štirimi meseci je bila sestra zadnjič v Ljubljani. Takrat se je pripeljala izključno le k doktorju, — k domačemu ni hotela iti — kateri jo je potolažil in rekel, da ni

njena bolezen popolnoma nič nevarna, in da bode „tista trdota“ že kmalu sama od sebe prešla. Z mirno vestjo in lahkega srca se je vrnila in povedala intimnost le njemu.

Pred desetimi leti je umrl njen oče — gospod Rekar so mu rekli. Pred njegovo smrtjo ni bila Minka doma, ampak nekje pri sorodnikih, po njegovi smrti pa je zopet prišla k hladnokrvni, stari materi, kateri je prav vsaka energija manjkala, da bi krotila slabe otroke. Dokler je bil Rekar še živ je šlo pri hiši še vse precej gladko, zakaj on je gospodaril sam! Po njegovi smrti pa so hoteli vsi gospodariti in so tudi vsi gospodarili, dasi ravno jim je bila odločena mati za gospodarja.

S časom se je vendar zopet povzpela Rekarjeva gostilna na precej visoko stopinjo, tako, da se je v tej gostilni začela zbirati vsa vaška inteligenca. Ni namreč dolgo od tega, kar je prišlo v to vas okrajno glavarstvo s sodnijo in drugimi uradi; šolo so pa tudi na vsestransko prizadevanje razširili v štiri-razrednico.

Več državnih uradnikov, oba učitelja in učiteljica so bili vedno stalni gostje.

Nekako pred petimi leti je bil tu za učitelja nastavljen gospod Navada, uprav usmiljenja vreden človek, bled, suh, slabo oblečen in Bog ve kaj še, ki je služboval nekje na Štajerskem in je vsled slabe plače prav boro živel. Sprva je le supliral, drugo šolsko leto pa je bil že definitivno nastavljen. Ker ni mogel drugje stanovanja dobiti, nastanil se je pri Rekarjevih. In glej! kmalu se je razširila po vasi govorica, da sta gospod Navada pa Rekarjeva Minka zaljubljena. Ni pa bilo še dolgo od tega, že so govorili po vasi, da imata ta dva „vse skupaj“.

Minka ni bila slabo dekle, to se reče: slabega srca, dasiravno je bila v celi vasi najbolj razupita. Tega pa je bila kriva le njena preognjena kri — nu, njena stara mati je bila pristna Lahinja in nič boljša kot ona! Pred tremi leti je postala Minka gospodinja v očetovi hiši. Bratje so se poženili drugam, sestre drugam in tako je ostala le ona sama pri materi na domu. Gospod Navada bi postal sedaj prav lahko gospodar, ko bi hotel. Oba sta ga nagovarjala i mati i Minka, da naj se ne uzameta, a on se ni dal pregovoriti! Obljuboval je sicer vedno. Predpustom je odložil poroko na poletje, na počitnice. Poleti zopet na jesen. V jeseni na predpust itd. Tako je potekal čas in le ob dobro ime je spravljal sebe pa Rekarjevo hišo.

Pravijo, da če maček pri slanini leži, da jo je. Res je! Gospod Navada je bil maček v tem slučaju!

Pred jednim mesecem šele je bila poroka.

Najstarejši ljudje v vasi niso pomnili kaj tacega in najbrž se ni še nikoli poprej kaj tacega zgodilo. V nedeljo dopoldne so ju klicali za vse trikrat, popoldne pa sta se usedla v voz in se odpeljala iz

domače fare v bližne rovte k poroki. Za njima sta se peljala le dva moža kot priči, sicer sta se pripeljala sama v tujo gorsko vasico. Zvečer so se vrnil. A v Rekarjevi hiši ni bilo slišati ne godbe ne žvenketa čaš. Razveseljevali se niso pri rujnem vincu niti sosedje niti sorodniki. Vse je bilo vsakdanje, navadno, kakor, da bi se prav nič ne izpremenilo. Sorodniki — ti niso bili več v tej vasi — še o njuni poroki nič vedeli niso; zakaj vso stvar sta ta dva čudna patrona izvedla popolnoma na tihem!

Nič jima ni bilo pomagano! Ljudje so dobro vedeli, zakaj sta tako hitela in mašila; vsaj so bili preverjeni, da je Navada vzel Minko le vsled strahu pred veliko sramoto!

Kakor rečeno: sestra je kmalu uvidela, kako in kaj je bilo — nu, marsikaj je že slišala govoriti, vendar pa je ostala optimistovka in si je slabe misli podila iz glave. Sedaj pa je bila le vesela in sicer tako, da sama ni vedela, kaj naj bi naredila. (Konec prih.)

Izvirni dopis.

Iz Rusije 25. avgusta. — Nihilisti, ali kakor jih na zapadu zovejo, anarhisti, niso ljudje v tistem pomenu, v kakoršnem se navadno „ljudje“ imenujejo: oni vere nimajo nikake, človeškega občestva ne pripoznavajo nikakega, lastnine nikake, vednosti in umetnije tudi nikakoršne, razun, kolikor jim je znati in umeti, da dosežejo svoj namen, to je razrušenje človeškega občestva, družine in države.

Tak pojem smo imeli o nihilistih pred 22 leti, kadar so vse razrušavali in gubili, kar koli jim je bilo mogoče, dokler niso usmrtili vladarja, ki je dal svobodo mnogim milijonom robov.

Kedaj se je to zgodilo?

Kmalu potem, ko je vladar rešil iz pod turškega jarma kristijanski narod.

Česa so hoteli doseči ti razdejalci?

Oni so imeli prav tak namen, kakoršen namen so imeli morilci avstrijske cesarice, italijanskega kralja, predsednika francoske in severoameriške republike; ubijati iz principa, zato ker po njihovih mislih ni treba nikake vlasti, nikakih načelnikov, nikakega poredka, vse mora biti vsem občče, da se ustanovi libert^é, égalit^é, fraternit^é: trojica francoske revolucije. To bo na zemlji raj. Svojega principa nihilisti niso skrivali. V tem oziru so vredni hvale. Pohvaliti jih pa vendar ne moremo, prvič zato ne, ker svoj namen dosežajo zavratan; drugič zato ne, ker jih namenu se protivi sama priroda. Libert^é-svoboda terja od nas, da vsakemu pozvolimo delati, kar mu veli delati vest, nepodkupni glas prirode. Vsakemu marljivemu človeku veli glas prirode s trudom svojih rok in svojega uma pošteno, brez škode in uima za sosede, pridobivati kolikor je mogoče sredstev za priročno, lahko in prijetno življenje. Ko bi se vsi ljudje trudili

razpoznati čisti glas prirode in ravnati se po njegovem velenji, tedaj oba druga člena prekucijske trojice: égalit^é in fraternit^é poljubila bi se ljudem sama po sebi, in med ljudmi ne bilo bi zavisti, zatiranja in zavratan ubijstev. Ali anarhisti ne slišijo in ne hoté slišati glasu prirode razumnih stvari; oni slišijo samo glas instinkta volkov in tigrov, katerim priroda ni dala razuma in vesti.

Nihilisti so mislili, da po ubijenji „Cara Osoboditelja“ jim prihite na pomoč milijoni naroda, kateri jim bodo pomagali, razdaviti ministre in vse druge načelnike in tako se bo dosegel njih namen; živeli bodo v blaženstvu in njeni sladkega „far niente“ za mizo, polno jedi in pijače.

Silno so se zmotili nihilisti, prvič v tem, ker pri dolce far niente miza skoraj postala bi prazna; drugič v tem, ker nikdo iz naroda ni mignil s prstom v njihov prid, pač pa jih je morala policija braniti, da bi jih narod ne raztrgal na mestu njihovega zločinstva; zmotili so se tretjič v tem, da ne samo ni omahnila oblast, temveč je vzel brzdo vladanja v svoje močne roke car, ki je potem prejel za modro vladanje priimek „Mirotvorec“. Bil je na zemlji mir, dokler je Mirotvorec držal v svoji močni roki „državo“.

Nedavno so zopet začeli razsajati; streljali so na „prokurora svetjšega sinoda“ (kultus-minister), ubili so „ministra narodnega prosveščenja“ in „ministra vnutrennjih del“, streljali so na Vilenskega in na Harkovskega gubernatora. Oni tedaj sedaj delajo to, kar so delali pred 22 leti, in namen njihov je ravno tisti, polastiti se vsega tega, kar so drugi s pošteno delavnostjo pridobili.

Ker so se pa pred 22 leti prepričali, da njihovo rovanje in razsajanje ne samo ni všeč narodu, temveč mu je omrzljivo, so se sedaj oblekli v obličnico dobrotnikov prostega naroda in omikanih stanov. V velikih mestih, kjer so univerze, so podkupavali uboge dijake, ter tako nabrali so tropo lahkovernih, lačnih bebcev in lahkomiselnih rogoviležev, gotovih vselej na vse, samo ne učiti se. Na „shodki“ so sklenili terjati novih ustanov in zakonov po svojem ukusu in pred vsem „konstitucijo“. Na to limanico je popalo samo deset odstotkov vseh velikošolcev. Iz tega je vidno, da naša učeča se mladina se še dovolj krepko drži poredka, vedoč, kje je prid in kje ga je treba iskati.

Pri „mužikah“ (kmetih) so imeli več uspeha, kakor pri učeči se mladeži. V Polhavski in Harkovski guberniji so razdajali in čitali po vaseh brošurice, v katerih se pripoveduje, da je car izdal ukaz, da naj se premoženje velikih posestnikov razdeli med vsemi prebivalci na enake dele. Kmetje nekaterih (menda okoli 50) vasi so se dali zapeljati; vsi, ženske in moški, so pristopili k grajščinam, čitali so gospodi po brošurici zlagani carski ukaz, vzeli so blago, opravo in kar jim je dopadlo, poslopja pa so tu in

* * * * *

Poučni in zabavni del.

* * * * *

M i n k a.

Novela. — Spisal Rostoslav Vasilič

(Konec)

Celo božje popoldne je prejšni dan sedela za podolgovato, na bolj polomljenih nogah stoječo mizo, za katero so se navadno učili trije paglavci iz višjih razredov ljudskih šol in drsala v nepravilnih potezah vedno v polni tintnik pomakaje po črtanem, belem papirju. Napisala bi rada vse, kolikor mislij je imela, a napisala je le malo in še to tako, da se je še ona sama komaj spoznala. Brez neštevilnih kozlov bi se vse pisemce nekako tako le glasilo:

Draga sestra!

Kupila sem vse, kar si prosila. Rada bi Ti sama vse dala, pa saj veš, da sem ob moževi smrti vse prodala na licitaciji. Ostale so mi po sreči le te male cipelice, katere Ti pa rada podarim, ker jih jaz prav nič ne potrebujem. Kar sem pa kupila, stane vse skupaj 2 gld. 75 kr. Sama veš, da sem uboga vdova in da si Ti mnogo bolj premožna, zato Te prosim, oddaj takoj sinu denar! Voščim vesele velikonočne praznike, ter pozdravljam vse od konca do kraja.

Tvoja sestra Dragica.

Sedaj Ti je, hvala Bogu! prešla „tista trdota“, o kateri si mi pred meseci tožila. Veš, doktorji tudi nič ne vedo!

V Ljubljani, dne 4. aprila 1898

To pisemce in pa oblačilce za novorojenca je bila skrbno vložila v eno belo škatljico.

S kratkimi, a jedrnatimi poljubi sta se ločila . . .

Pozdravi . . . povej . . . še iz srca plamteče besede je izgovarjala nevzdržema za svojim nadepolnim sinom, dokler jo ni zavil na slabo in razvito cesto. Kmalu pa ga je objel mrzli sever in podkuril jo je po ravni in gladki cesti na Gorenjsko.

II.

„Notri!“ — Morgač je vstopil, ves zasopel in skoro do cela premočen. Ustnice je komaj odpiral; zakaj okoli njih se mu je vlegla klejasta, od burje strjena tekočina. V roki je imel največjo skrb — dobre matere velecenjeno škatljico.

Bila je skoro tema. Zagrinjala so bila zapuščena in niti najmočnejši solnčni žarki niso mogli prodreti. Na desni strani vrat sredi majhne sobe sta stali dve novi postelji v staronemškem sloju. Nad njima je bila na jedni strani stara podoba Matere Božje, na drugi pa simetrična Odrešenikova, v sredi pa, skoro prav pod stropom — nizka soba je bila — zadnja večerja jednacega okvirja, kakor oni dve podobi. Pod

njo je viselo poniklano razpelo na mehki, žametni, okusno obrezani deščici. Na levi strani vrat je bil divan, tudi staronemškega sloja, okoli okrogle trinožne, gladke in svitle mize pa so bili razpostavljeni razkošni fotelji. Na enem izmed teh je sedela slaba ženska, Morgačeva teta — gospa Minka Navada.

„Dober dan, teta! O, pa že ustali ste?“ so bile prve besede, katerim je sledilo običajno stikanje rok in mlaskanje ustnic.

„Ne bo prezgodaj; saj je šele peti dan? . . . Se ne bojite posledic? . . . Strašno me veseli, da ste dobili sinka. Kje pa je? . . . Res lepo otroče!“ dejal je, obrnivši se na levo posteljo, kjer je ležalo z vsemi povoji vred kake dve pedi dolgo otroče, podolgaste glave, kakor med rumenega obraza, širokih, neproporcijoniranih ust.

„Kaj ne, da je res lep?“

„Krasno dete! Pravi angeljček! Tu pa sem prinesel, kar ste materi pisali. Priložili so tudi baje malo pisemce.“

„Prav! Prav!“ dejala je s tresočim glasom in že jemala iz škatljice jeden kos za drugim, slednjič odprla pismo in brala.

Izvrševala je vse jako, jako počasi. Slaba je bila. Bleda ko smrt. Razmršeni lasje so se ji opletali po celem zgornjem telesu. Oči je imela upadle, mrzle, ne več tako svitlomodne, nebeškolepe kot nekdanj. Tudi koža po obrazu je bila že usnjata, semtertja s pegami posuta. Manjkal ji je tudi marsikateri zob, kar se ji je dobro poznalo, ko je govorila. Seveda: prekoračila je 35 leto! Premnogo je že trpela! Največ pač takrat, ko je morala od ljubljene očetove hiše.

Da! Drugi mesec je bilo po katastrofi, katera je provzročila njenemu očetu toliko grenke jeze — ob kateri je treskalo in grmelo.

Minka je ležala bolna, od žalosti kakor od strahu, na očetovi postelji. Zbegano je gledala okoli sebe z udrtomeglenimi očmi, katere je obdajal temnosenčnat kolobarček. Opazovala je tanke, mnogobarvne curke lesketajočih solnčnih žarkov, ki so prodrli skozi pregrinjalo in se igrali s slikanimi cvetkami po odeji, ki so poljubovali na steni viseče razpelo in kratkočasili zapuščene, prašne sobne kote; obračala je sivo-modne, trudne a vender ne obupajoče oči v vrh sobe, kjer je zaspano preletavala sanjavobrenčeča muha; ob robu velike omare pa ji je jemal zaspani vid dolgonogi, križnatni pajek, ki je brzal za plenom — neznatno velikokrilo mušico.

Zdajci se ji je vzdignil v trepetajočem srcu orkan. Vihar je divjal bolj in bolj. Iz oblačnega neba se je utrgala nevihta. Peneča in drveča kri je vrela in kipela po napetih, trepetajočih žilah in drla v glavo. Pred očmi se ji je delala popolnoma tema, obraz ji je bledel, prsi so ji neskončno drgetale in čez blede lice, raz katero je odsevala strastna ne-strpnost, se ji je ulil potok skelečih solz.

Spomin se ji je porajal za spominom, sedaj na blažene, sedaj na grozovite ure. Sedaj ji plava pred očmi ves dolgi in veseli dogodljaj — kratek, par trenutkov dolg:

Njen oče jo je strašno, strašno ljubil. Čuval jo je in varoval, kakor le malokdo čuva svojo hčer!

Vsako noč je pregledal še vsa kota, predno je šel k počitku, sicer ni mogel brez skrbi zaspati. Šel je v hlev, kjer je imel drag zaklad — mlečne liske pa brze vranca. Obiskal je na dvorišču velicega, od nog do glave z dolgo dlako pokritega sultana, kot zvestega čuvaja. Če se mu je zdelo, da je zunaj hiše vse v redu, je skrbno zaklenil velika vrata in potem šele šel v prvo nadstropje. Minko je moral vedno poprej videti, predno je legel — najdražji zaklad mu je bila! Tisto noč jo je tudi menda prišel pogledati z brlečo svetilko v roki, in ker je bila na mestu in trdno spala, zaprl je zopet starikava vrata in odšel v svojo sobo.

Ker je bila Minka v lesnega trgovca Jereniča zaljubljena z vsemi čutili, je seveda mislila nanj noč in dan. In ravno tisto noč je sanjala o njem. Ravno takrat, ko se je on splazil čez visoko ograjo na njihov vrt in pristavil veliko leseno lestvo k njenemu oknu.

Čakal je . . . trkal . . . klical . . . stokal . . .

Minka se je čez nekaj časa vender le prebudila iz sladkega in trdnega spanja. Preplašeno je pogledovala z napol spečimi očmi po sobi, katera je bila nečuvveno od luninega sija svitla.

Smuk! pod gorko cdejo in zamaši si ušesa.

Trrrk . . . trrrk . . . je odmevalo po prazni sobi, kjer ni bilo drugega čuti, kakor nihalo stenske ure.

Zona jo je oblila in pot se je pretakal po njej v tem groznem položaju

„Morebiti so tatovi? Morebiti strahovi?“

Upila bi bila rada, a ni se upala. Nečloveške slike ji je predla prestrašena fantazija. Vedno bolj se je uglabljala v vprašanje, kaj naj bi bilo. Slednjič se ji je kri le malo pomirila, moči so se združile in domislila se je njegovih besedij — obljube — da jo bode jedenkrat ponoči obiskal.

Vsa kakor druga, močna, srčna, vesela je poskočila izpod odeje in zagledala res — njega.

Kakor da bi jo vrgel tresk z neba, bila je na lahkih nogah Kodraste lase, ki so ji silili po obrazu, v naglici od krvi zabreklem, je vrgla s prsti nazaj, da so ji plegli po hrbtu. Nad bujnimi, od veselja, od zubeha mladostne strasti drgetajočimi prsti si je zategnila vrvico, ki je tičala v umetno spletenih čipkah, prišitih na dolgi, malone do tal segajoči, skoro prosojni srajčici. Kar na gole nožice je nataknila rudeče cipelice, poskočila brezskrbno k oknu, prijela za kljuko in odprla okno.

Bin, bin, bin . . . udarilo je takrat trikrat zvonko po bronu.

Pri hlevu pa je hrapavo zalajal sultan in okno se je zaprlo . . .

Sedaj ji zija nasproti bujno strup, strah in groza. Dušo ji razrivajo neznosne bolečine. On, on se ji gnusi! sovraži ga! Neizprosna strogost vlada v njenem burnem srcu. On, ki ji je vnel prvi žar, žar najstrastneje ljubezni, on toliko od vsih hvalisani, a vender rafinirani zapeljivec, on, cn, Jerenič ne sme nikdar več pred njene oči! nikdar več ne sme priti do nje glas o njem!

Na obrazu ji je bilo čitati strah, obup in v boli ji je utripalo srce. Resne očetove besede . . . so jo mučile, trapile, trpinčile, bičale. Ljubljeni oče, ki jo je bil zelo, zelo ljubil, jo je — zavrgel! Noče je več videti pri hiši, noče nikdar več slišati o njej; zakaj spoznal jo je za ničvredno, propadlo vlačugo, katere ne mara za hčer!

Od hiše! . . . od hiše! . . .

Globoko je vzdihovala, prsi so se ji vzdigovale nejednakomerno in zopet padale. Osuplo se je ozirala, a vender z največjim prizadevanjem, da bi se ji srce utolažilo, na nedolžno detece poleg sebe. A na preteklost spominjajoča sramežljivost jo je vzbudala v oči in zatisnila jih je takoj. Solčni dan je rastel vedno bolj in bolj in že je bil obžaril celo vasico. V tihem sapljanju mrzlega veterca so čivkali, cvrčali in drobili krilutci na finovejnih, omlajenih drevescih. Nad ubogim, od potu, mučeništva premočenim kmetovalcem, ki je obdeloval trdo grudo, je žvrgolel elastični škrjanček zelo visoko. Duša bosonogega, dolgolasega pastirja je plula v brezmejni sladkosti sreče in njegovo brezskrbno petje je odmevalo od začetka gozda, kjer je pasel potrpežljivo živino, po celi kotlini.

Po bohotnih vrtih so plapolali pestrokrili metulji s primeroma velikimi, z bisernimi luskinami posutimi krili od bujno cvetočih, mogočnih vrtnic do medubogatih skromno vzniklih vijolic. Skozi pregrinjalo so sevali močnejši žarki.

Minka je zopet pogledala svojo temno-modrooko punčko. I tudi ta je uprla mala, kakor dva biserja se blesteča očesca v njo. Obraz prijaznih ustnic se ji je vlegel nedolžen nasmeh. Ustna so gibala in po životu ji je zatrepetala vsaka mišica, kakor, da bi hotela užaljeni materi nekaj veselega povedati, kakor, da bi jo hotela tolažiti, prenašati bolečine mesto nje. Kolikor bolj je dan rastel, toliko bolj se je oživljala Rekarjeva hiša, toliko tesnejše je bilo Minki pri srcu.

„Bolna, a vender zapuščena! sama! ah, nikdo mi ne streže po bratovsko, nikdo se ne usmili, niti tega ljubkega otročička ne! ne! še bliža se mami ne nikdo! Oče! oče! ti, ki si me nekdanj ljubil, da bi dal zame punčico svojega očesa, ti si me tudi zapustil? zavrgel? ukazal oditi? Ne! ne! ni mogoče! Spomnil se bodeš prošnje svoje zveste ženske — moje dobre matere; srce se ti bode, če se ti še ni omečilo in

bilo bode zame močnejše! Objel me bodeš in zopet ljubil!"

Vrata so se odprla. Trmasti, trdosrčni, neizprosni oče se je prikazal na vratih v dolgi z rudečimi trakovi obšiti ponočni suknji, pokrit s fesom — tako oblečen ostaja celo dopoldne.

In glej! ne gane ga ta prizor. Nikakor ne! Surovo začne rohneti, oči mu izstopijo in iz njih se mu bliska srd:

Sedaj sem zadnjič pri tebi. Te besede so tudi moje zadnje in odločilne besede. Kakor pribito! Niti besedice ni treba nikomu izgubiti. Pregovoriti se ne dam! Nikdar! Ne prikaži se mi nikdar več pred oči . . . sicer . . .

V štirinajstih dneh imaš na vsak način zapustiti hišo. Vlačuge, kakor sem že rekel, ne smem, ne morem, ne maram trpeti pri hiši! Sramuj se!

Daleč si prišla! . . .

Otroka mora vzeti on, a ti pojdi — kamor hočeš!" Minka se je potapljala v morju solza, srce ji je pokalo in iz ust se ji je izvilo tiho molčanje. Prestrašeno dete pa je začelo brcati, tolči z rokami in milo zatoglo, neutišljivo jokati, na kar so se zaprla vrata.

Netjak je med tem, ko je teta pismo brala, gledal novorojenčka s konca postelje in ga vedno bolj in bolj hvalisal, dasiravno se mu je še pravzaprav gnusil. Nato ga je vzdignil in položil na mizo s pernico vred. Meriti sta mu začela oblačilca. Še vse bi bilo dobro, samo čepica je bila malo premajhna, dasiravno je bila največja, kolikor so jih v prodajalni za tako starost imeli.

"Teta, vaš fant ima strašansko bučo!" dejal je osmošolec, na vrata pa je nekdo lahko potrkal. Skoro istočasno se je prikazala med vrati ženska, male a široke postave, rudečega in tolstega obraza, na katerem so stale male a mnogoštevilne pikice potu. Morgač je poznal to ženšče še izza najmlajših let, vendar pa mu je teta dejala, da je babica, bodisi, da je mislila, da jo ne pozna, bodisi, da ga je hotela opomniti, da naj odide.

Morgač je takoj za nekaj časa ostavil tetino sobo, kjer so se pričele različne toalete.

Novice.

— Osebne vesti. Ljudskošolski ravnatelj v Ljubljani, gosp. Fran Raktelj, je odlikovan z zlatim zaslužnim križcem.

— Za okrajne glavarje na Kranjskem so imenovani deželnovladni tajnik v Celovcu gosp. Ivan Kremenšek, vodja okrajnega glavarstva v Kranju gosp. Alfonz Pirc in deželnovladni tajnik v Ljubljani gosp. Oton pl. Detela. Gosp. Kremenšek pride v Logatec, gosp. Pirc ostane v Kranju, gosp. Detela pa pride v Radovljico. Okrajni komisar v Postojni gosp. Karol Ekel je imenovan deželnovladni tajnikom v Novem mestu, okrajni komisar v Novem mestu gospod Ivan Kresse pa

deželnovladni tajnikom v Ljubljani Okrajni komisar Anton Klein v Ljubljani je imenovan višjim okrajnim komisarjem. Za namestnika državnega pravdnika v Ljubljani sta imenovana okrajni sodnik v Kranjski gori gosp. dr. Anton Rogina in sodni pristav v Ptujju gosp. Rudolf Tschetch.

Deželni zbor kranjski. Deželni odbor je minoli torek sklenil naznaniti vladi, da ne more prevzeti jamstva za mirno in stvarno delovanje deželnega zbora in zategadelj ne priporoča sklicati deželni zbor. Zgodilo se je to vsled izjave, ki jo je dal v imenu katoliške stranke dr. Šusteršič, ne da bi bil prej vprašal klub katoliških poslancev

— Za vstop v ljubljansko žensko učiteljišče se je oglasilo 110 kandidatinj. Sprejetih bo seveda le 40

— **Gledališka sezona 1902/3** se začne v soboto, dne 27. septembra 1902. Dramske predstave bodo vodili gospodje: Adolf Dobrovolny, Anton Verovšek in Fran Lier. Angaževano je sledeče osobje: Dame igralke: Gospa Avgusta Danilova, gospa Saša Dobrovolna, gospa Stefanija Dragutinovičeva, gospica Josipina Kreisova, gospica Kristina Ruckova, gospica Vida Kočevarjeva, gospica Berta Bergantova, gospica Marica Puhkova za manjše vloge. Gospodje igralci: Gospod Oton Boleška, gospod Anton Danilo, gospod Adolf Dobrovolny, gosp. Leon Dragutinovič, gospod Karol Hašler, gospod Fran Lier, gosp. Fran Lovšin, gosp. Fran Nučič, gosp. Fran Perdan, gosp. Avgust Polašek, gosp. Anton Verovšek. Operne predstave bodeta vodila gospoda: kapelnik Hilarij Benišek in režiser Elvard Aschenbrenner. Osobje: gospa Leopoldina Svobodová Hanušová za visokodramatične vloge. Gdč Marija Glivarec za mezzosopranske in altovske vloge. Gdč Ila Černa, zborovoditeljica. Gdč. Vida Kočevarjeva in gdč. Marija Puhkova za manjše vloge. Gospod Andrej Hájek za junaške vloge; gosp. Vladislav Turžanski za lirske vloge; gosp. Karol Král za prve baritonske vloge; gosp. Edo Aschenbrenner za baritonske vloge; gg. Karol Hašler, Avgust Štamcar, Fran Lier in Avgust Polašek za manjše vloge. Za operni zbor angaževanih je 28 pevskih močij, 14 dam pevk in 14 gospodov pevcev. Orkester c in kr pešpolka Leopold II, kralj Belgijcev št 27.

— **Shod proti pijančevanju** se je vršil v sredo. Udeležba je bila pičla in tudi pametnega se je malo povedalo. Škoda!

Pri treh farah nad Metliko sta minulo nedeljo imela dr. Šusteršič in dr. Lampe shod.

— **Važna volitev.** V Dragi na Kočevskem, za katero se bije že toliko let najhujši boj, je ta teden pri občinski volitvi zmagala zopet slovenska stranka.

— **Manifestacijski shod v Trstu** za slovenske šole je bil nepričakovano impozanten. Vkljub deževnemu vremenu je bilo zbranih preko 6000 udeležnikov. Udeležili so se tudi zastopniki slovenskih in italijanskih socialistov, ki so se principijelno izjavili za slovenske šole, a med burnimi protesti so napadali vodstvo narodne stranke. Vsi govorniki so živo grajali postopanje vlade, zahtevajoč rešitev pred tremi leti vloženega rekurza. Otposlane so bile sprejete resolucije cesarju, ministrom in slovanskim klubom. Shodu je predsedoval deželni poslanec Mandić. O šolskem vprašanju je poročal dr. Gregorin, a govoril je tudi dr. Rybač, ki je zavračal napade socialnih demokratov.

— **Otrok zgorel.** Pri Sv. Miklavžu pri Mariboru je užgal 5letni sin Janeza Andererja pred skedenjem stoječi voz sena. Zgorel je voz, otrok in skedenj.

— **V okolici Matenje vasi na Notranjskem** je 13. t. m. padala kakor oreh debela toča od 1/2 10. ure do 3/4 10. dopoldan. Razbila je vse poljske pridelke, kar ni še